

Андрющенко Яна Едуардівна

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри
готельно-ресторанної справи та організації бізнесу
Миколаївський національний аграрний університет, Україна

Ручинська Наталія Сергіївна

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
економічної кібернетики і математичного моделювання
Миколаївський національний аграрний університет, Україна

МОДЕЛЮВАННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО КОМП'ЮТЕРНОГО СЕРЕДОВИЩА

***Анотація.** У статті досліджена сутність поняття моделювання у вузькому та широкому значеннях. Теоретично обґрунтовано та описано етапи розробки моделі підготовки майбутніх менеджерів в умовах компетентісно орієнтованого комп'ютерного середовища. Визначено основні функції методу моделювання у підготовці майбутніх менеджерів в умовах компетентісно орієнтованого комп'ютерного середовища.*

***Ключові слова:** моделювання, підготовка майбутніх менеджерів, компетентісно орієнтоване комп'ютерне середовище.*

Розвиток педагогічної системи закладів вищої освіти супроводжується впровадженням інноваційних змін у педагогічну практику, що реалізуються керівниками закладів вищої освіти, творчими педагогічними працівниками, що вимагає нових методів впливу на педагогічну систему, одним із яких є моделювання. Здійснити ефективно моделювання розвитку закладів вищої освіти, як процесу створення нового зразка, можливо лише за умов впровадження системних змін, обґрунтованого алгоритму послідовних дій, спрямованих на успішний результат.

Дослідженням змісту поняття моделювання присвячено низку досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених. В. І. Михеєв вважає, що «широке розповсюдження...моделювання в педагогічних дослідженнях

пояснюється різноманіттям його гносеологічних функцій, що зумовлює вивчення педагогічних явищ і процесів на спеціальному об'єкті – моделі, яка є проміжною ланкою між суб'єктом – педагогом, дослідником і предметом дослідження, тобто певними властивостями і відношеннями між елементами навчально-виховного процесу» [1].

Моделювання в педагогіці, на думку В. І. Михеєва, має декілька аспектів застосування:

– гносеологічний, у якому модель відіграє роль проміжного об'єкта у процесі пізнання педагогічного явища;

– загальнометодологічний, який дозволяє оцінювати зв'язки і відношення між характеристиками стану різних елементів навчально-виховного процесу на різних рівнях їх опису і вивчення;

– психологічний, який дозволяє вести опис різних сторін навчальної і педагогічної діяльності та виявляти на цій основі психолого-педагогічні закономірності [1].

Загальнонаукові поняття «модель» і «моделювання» є важливими і водночас складними інструментами для педагогіки. По-перше, вони потрапили в означену сферу з інших галузей знань; по-друге, як зазначає Є. Лодатко, вони мають «особливості, природа яких ґрунтується на нечіткості, розпливчастості педагогічних понять» [2] і, як свідчать результати термінологічного аналізу, поняття «модель» розуміють:

1) у широкому значенні: як систему, що мисленнево уявляється або матеріально реалізується і, відображаючи або відтворюючи об'єкт дослідження, здатна заміщати його так, що її вивчення дає нову інформацію про цей об'єкт;

2) у вузькому значенні: зображення певного явища за допомогою іншого, більш вивченого, яке легше зрозуміти;

3) як спрощені теорії, що дозволяють вивчати взаємозв'язки між різними індикаторами в суспільстві;

4) як схему, графік будь-якого об'єкта, процесу або явища, що використовується як його спрощена заміна.

Педагогічний процес є складною системою. Тому для нього характерним є системне моделювання. Процес моделювання – це відтворення характеристик одного об'єкта на іншому, що обумовлено раніше визначеною метою та орієнтоване на практичне застосування результатів. Він враховує сутність явища, яке моделюється, а також поставлену мету. Вона, як відомо, визначає засоби та впливає на результат. Важливе значення має послідовність етапів моделювання. Моделювання діяльності фахівця визначає необхідні випускнику компетентності, види діяльності, зміст професійної освіти, освітні технології, засоби і форми організації навчального процесу [3].

Модель характеризують як спрощений аналіз об'єкта, функціонування якого подібне до функціонування реального об'єкта. Модель реального об'єкта використовують тоді, коли проведення експериментів на реальних об'єктах неможливе чи пов'язане з великими матеріальними витратами. Зауважимо, що в процесі моделювання іноді доводиться відкидати ряд параметрів, які потрібно враховувати на практиці.

Підготовка майбутніх менеджерів повинна стати одним з найважливіших етапів у загальній системі заходів щодо забезпечення професійної надійності майбутніх менеджерів. У педагогічній літературі вживається поняття «модель спеціаліста», яке характеризується як «описовий аналог, що відображає основні характеристики об'єкта, котрим є узагальнений образ спеціаліста даного профілю». Поняття «модель спеціаліста» і «модель професійної діяльності фахівця» перебувають у тісному взаємозв'язку [4].

Розробка моделі підготовки майбутніх менеджерів в умовах компетентнісно орієнтованого комп'ютерного середовища передбачає ряд етапів. Врахувавши етапи моделювання, які запропонував О. С. Пономарьов, виділимо наступні етапи моделювання майбутніх менеджерів в умовах компетентнісно орієнтованого комп'ютерного середовища (рис.1).

На першому етапі визначаються виробничі функції та типові завдання діяльності майбутнього менеджера та вміння, необхідні для їх виконання. На другому етапі проводиться системний аналіз виробничих функцій, що виконуються фахівцем в межах його професійної діяльності, і типових

завдань, які складають її зміст в умовах компетентнісно орієнтованого комп'ютерного середовища. На основі цього аналізу визначається фактична структура праці майбутнього менеджера. Вона включає продукт праці, тобто її кінцевий результат, предмет, на який спрямована праця, засоби, способи та умови професійної діяльності. На третьому етапі визначаються основні виробничі функції у загальній структурі професійної діяльності майбутнього менеджера. На четвертому етапі, згідно результатів аналізу структури професійної діяльності фахівця, сукупності предметів його професійної праці та виробничих функцій складають перелік типових завдань для фахівця. П'ятий етап розробки моделі підготовки майбутніх менеджерів в умовах компетентнісно орієнтованого комп'ютерного середовища полягає у систематизації отриманої інформації та оформленні зазначеної моделі у текстовому та графічному вигляді [4].

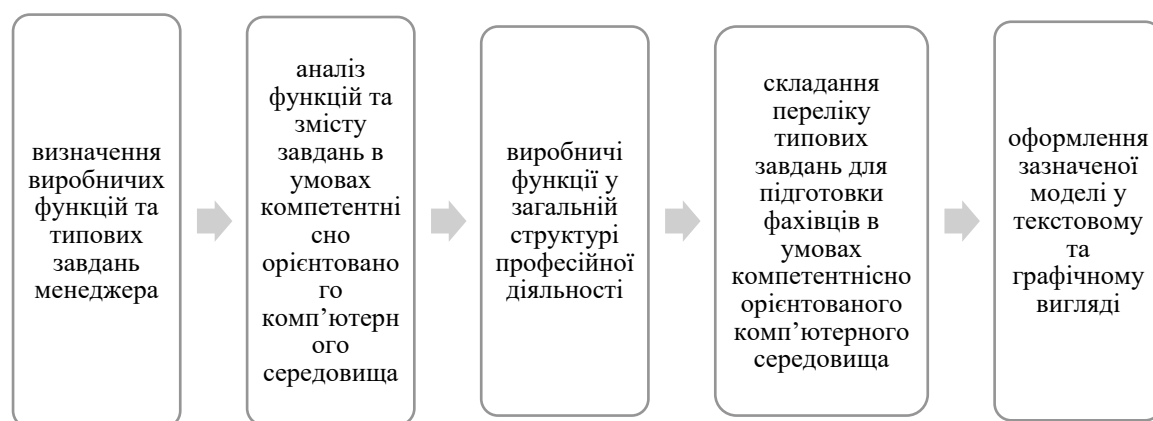

Рис. 1. Схема моделювання підготовки майбутніх менеджерів в умовах компетентнісно орієнтованого комп'ютерного середовища

Проаналізувавши навчально-методичну і наукову літературу ми виділяємо наступні функції методу моделювання у підготовці майбутніх менеджерів в умовах компетентнісно орієнтованого комп'ютерного середовища:

1) пізнавальна функція – як метод навчального пізнання, мета якого в ознайомленні майбутніх менеджерів з найбільш раціональним способом дослідження процесу або явища;

2) візуалізаційна (унаочнювальна) функція – як метод представлення інформації у вигляді зображення (рисуноків, фотографій, графіків, діаграм, структурних схем, таблиць, карт), анімації, відео;

3) евристична функція – як засіб ефективного засвоєння нового навчального матеріалу (формування умінь математичного і комп'ютерного моделювання об'єктів, процесів і явищ);

4) методологічна функція – як метод вироблення певного наукового підходу до предмета;

5) діяльнісна функція – як засіб проектування й управління навчальною і пошуковою діяльністю;

6) інтегративна функція – як засіб об'єднання, систематизації і узагальнення;

7) розвивальна функція – як спосіб розвитку теоретичного мислення й творчих здібностей здобувачів вищої освіти .

Таким чином, моделювання підготовки майбутніх менеджерів в умовах компетентнісно орієнтованого комп'ютерного середовища є одним із джерел змісту його професійної підготовки, що має велике значення для ефективної організації та реалізації всього навчально-виховного процесу.

Список джерел:

1. Михеев В. И. Моделирование и методы теории измерений в педагогике [текст]: – 3-е изд., стереотип. / В. И. Михеев. – М.: КомКнига, 2006. – 200 с (С.8).
2. Лодатко Є. О. Моделювання в педагогіці: точки відліку [Електроний ресурс] / Є. О. Лодатко // Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку : е-журнал. – 2010. – Вип. № 1.
3. Борисова О. Н., Карасьова Л. А. Моделирование в профессиональной деятельности преподавателя университета [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.eprints.tversu.ru/891/>.
4. Корнещук В. В. Моделювання в системі підготовки професійно надійного спеціаліста: теоретичний аспект / В. В. Корнещук // Гуманітарний вісник ДВНЗ „Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди": [науково-теоретичний збірник]. - Переяслав-Хмельницький, 2008.- Вип. 14. - 354 с. - С. 14 - 16.